Puolustuspoliittinen osasto/Koljonen

Puolustusvaliokunta

Puolustusministeriön asiantuntijalausunto Valtioneuvoston puolustusselonteosta (VNPS21): Asevelvollisuus, vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittäminen ja maanpuolustustahto (VNS 8/2021 vp)

Asevelvollisuus

Asevelvollisuus on Suomen puolustusratkaisun perusta. Asevelvollisuusjärjestelmä tuottaa laajan reservin, jolla mahdollistetaan koko maan puolustaminen. Nykyisessä asevelvollisuusjärjestelmässä ei ole sotilaallisen maanpuolustuksen kannalta merkittäviä muutostarpeita. Toimintaympäristöön, väestöön, yhteiskuntaan ja teknologiaan liittyvät muutokset aiheuttavat asevelvollisuuteen kuitenkin kehittämistarpeita.

Asevelvollisuutta kehittämällä tuotetaan kokonaisvaltaisesti suorituskykyjä Puolustusvoimien kaikkiin tehtäviin. Kansalaisten osallistamista maanpuolustukseen kehitetään lisäämällä erityisesti naisten ja reservin osallistumismahdollisuuksia. Asevelvollisuuden kehittäminen sisältää asevelvollisuuden eri vaiheet kutsunnoista varusmiespalveluksen kautta reserviaikaan.

Reservin koulutusta tehostetaan kehittämällä eri harjoitusmuotoja: kertausharjoituksia, Puolustusvoimien vapaaehtoisia harjoituksia, vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta sekä reserviläisten omatoimista osaamista mukaan lukien ampumaharjoittelun mahdollisuudet.

Vuonna 2020 asetettu parlamentaarinen komitea kirjaa tavoitetiloja asevelvollisuuden vahvistamiseksi ja kehittämiseksi. Mietintö julkaistaan tämä vuoden lopulla.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittäminen

Lakia vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (VapeL) tarkennettiin 1.1.2020 ja se edesauttaa reservin koulutuksen järjestelmällistä suunnittelua, valmistelua ja toteutusta. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) ja sen jäsenjärjestöjen järjestämästä koulutuksesta kehitetään nousujohteinen kokonaisuus, joka tukee Puolustusvoimien sotilaallista koulutusta ja sen tarpeita. Lisäksi uudistus mahdollistaa MPK:n ja Puolustusvoimien yhteistoiminnan kehittämisen operatii-

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

viseksi kumppanuudeksi sekä kertausharjoitusten, Puolustusvoimien vapaaehtoisten harjoitusten ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen yhteensovittamisen aiempaa tehokkaammin.

Puolustusselonteossa voidaan huomata puolustusvoimien ja reserviläisten välisen siteen vahvistamisen tahtotila. Paikallispuolustuksesta kehitetään koko maan kattava sotilaallisten suorituskykyjen kokonaisuus, joka osaltaan ennaltaehkäisee ja torjuu myös laaja-alaista vaikuttamista. Paikallisjoukot muodostavat valtakunnallisen verkoston, joka kykenee monipuoliseen ja vaativaan viranomaisyhteistyöhön.

Paikallisjoukkoja käytetään joukkojen perustamiseen, taistelutehtäviin, kohteiden suojaamiseen ja muiden viranomaisten sekä yhteiskunnan tukemiseen. Paikallisjoukoilla suojataan puolustukselle ja yhteiskunnan muulle toiminnalle tärkeitä kohteita ja osallistutaan häiriötilanteiden jälkeiseen toimintojen palauttamiseen yhdessä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Paikallisjoukoissa hyödynnetään aiempaa paremmin reserviläisten paikallistuntemus ja siviilissä hankittu osaaminen.

MPK:n sotilaallisia valmiuksia palvelevaa (SOTVA) koulutusta kehitetään kiinteäksi osaksi PV:n vapaaehtoisten harjoitusten (PVVEH) ja kertausharjoitusten (KH) muodostamaa kokonaisuutta painopisteen ollessa yksilötaitojen kouluttamisessa.

Kokonaisturvallisuuden koulutuksen kehittäminen MPK:n tehtävänä vaatii lainsäädännön kehittämistä, jos halutaan lisätä varautumis- ja turvallisuuskoulutusta.

Maanpuolustustahto

Asevelvollisuus, koulutettu reservi, koko maan puolustaminen ja korkea maanpuolustustahto ovat Suomen puolustuksen perustana jatkossakin. Maanpuolustustahto luo pohjaa myös kokonaismaanpuolustukselle ja kokonaisturvallisuudelle sekä vahvistaa yhteiskuntamme kriisinsietokykyä.

Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittavien määrää pyritään lisäämään. Naisten määrän lisäämisellä syvennetään maanpuolustuksen yhteiskunnallista vaikutusta ja maanpuolustustahtoa sekä lisätään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Nuorten maanpuolustustietoisuutta parannetaan. Puolustusvoimat kehittää nuorille kohdennettua tiedonjakoa osana kutsuntojen uudistamista. Kehitteillä olevien Puolustusvoimien sähköisten palveluiden avulla helpotetaan asevelvollisten asiointia. Kaikilla näillä toimenpiteillä pyritään samalla maanpuolustustahdon ylläpitämiseen.